

تأثیر ویروس کرونا بر سبک زندگی بشری و قرنطینه مصرف و رکود جهانی

لی ادلکورت، متخصص پیش‌بینی روندها، می‌گوید واگیر کرونا به «رکود جهانی عظیمی که تا کنون تجربه نشده» خواهد انجامید اما در نهایت به بشریت اجازه خواهد داد ارزش‌های خود را از نو بچیند.

او به مجله معماری و طراحی داخلی آنلاین «دزین» می‌گوید این ویروس در حال ایجاد یک «قرنطینه مصرف» است و تأثیر شگرف فرهنگی و اقتصادی بر جا خواهد گذاشت.

می‌گوید مردم بالاجبار به زندگی با دارایی‌های کمتر و مسافرت رفتن‌های کمتر عادت می‌کنند چون این ویروس زنجیره تامین جهانی و شبکه‌های حمل و نقل را مختل می‌کند.

می‌گوید: «به نظر می‌رسد ما جمعاً در حال ورود به یک قرنطینه مصرف هستیم که در آن خواهیم آموخت چطور فقط با یک لباس شاد باشیم، داشته‌های محبوب قدیمی خود را از نو کشف کنیم، کتابی فراموش شده بخوانیم و حسابی مایه بگذاریم تا زندگی را زیبا کنیم.»

اما استدلال می‌کند این ویروس همچنین نشان می‌دهد چطور اختلال اقتصادی می‌تواند مزایای محیط‌زیستی داشته باشد.

او با اشاره به اینکه انتشار کربن و آلودگی صنعتی چین پس از آغاز شیوع کرونا در این کشور کاهش یافته می‌گوید: «تصاویر جدید از هوای بالای چین نشان داد چطور دو ماه بدون تولید هوای آسمان را صاف کرده و به مردم اجازه داده نفس بکشند. این یعنی ویروس نشان خواهد داد که چطور کاهش سرعت یا تعطیلی صنایع می‌تواند محیط‌زیست بهتری بیافریند که قطعاً در مقیاس بزرگ قابل مشاهده خواهد بود.»

به یک سیستم بهتر امیدوارم

«به همین هم امید دارم: یک سیستم دیگر و بهتر برقرار شود که احترام بیشتری برای کار و شرایط بشر قائل است.»

ادلکورت که مدیر آژانس پیش‌بینی ادلکورت واقع در نیویورک است، از افریقای جنوبی و قرنطینه خودخواسته، پس از سخنرانی ماه گذشته‌اش در کنفرانس دیزاین ایندبا در کیپ‌تاون، از طریق ایمیل پاسخ دیزن را داده است.

پاسخ‌های او مصادف شد با زمانی که نخست‌وزیر ایتالیا حکم قرنطینه‌ی بخش اعظم شمال ایتالیا، از جمله میلان و ونیز، را امضا کرد؛ تصمیمی که صنایع مُد و طراحی این مناطق را به مخاطره انداخت.

شیوع ویروس در شمال ایتالیا تا اینجا به تعویق نمایشگاه مبلمان میلان و دوسالانه‌ی معماری ونیز و همین‌طور نمایشگاه املاک MIPIM فرانسه و دوسالانه‌ی نور+ ساختمان آلمان و رخدادهای دیگر انجامیده. رخدادهای باید همین امروز دست از برگزاری بکشند»

ادلکورت می‌گوید بقیه برگزارکنندگان رخدادهای هم باید از این تصمیم‌ها تبعیت کنند. می‌گوید: «هر کس که هنوز در کار برنامه‌ریزی رخدادهای عمومی در ماه‌های آتی است باید امروز دست از برنامه‌ریزی بکشد و راه‌های نوآورانه‌ای برای ارتباط بیابد و اطلاعات را طور دیگری منتشر کند.» او اضافه می‌کند: «متأسفانه در این فاجعه درمان عاجلی نداریم. باید وقتی مهار شد، پس‌مانده‌ها را برداریم و همه‌چیز را از صفر دوباره بسازیم.»

ادلکورت، متولد هلند در ۱۹۵۰، را یکی از تأثیرگذارترین متخصصان پیش‌گویی روندها می‌دانند که به شرکت‌های حوزه‌ی مُد و برندهای مصرفی در سراسر جهان مشاوره می‌دهد. در سال ۲۰۰۳، مجله‌ی تایم او را در فهرست ۲۵ نفر از تأثیرگذارترین افراد در صنعت مُد جا داد. او از ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۸، مدیر آکادمی طراحی آینده‌وون بوده.

در ۲۰۱۵، «پایان مُد به شکل آشنای فعلی» را اعلام کرد و گفت این صنعت تبدیل شده به یک «پارودی مسخره و رقت‌انگیز از چیزی که تا کنون بوده.»

متن گفتگو:

مارکوس فرز: فکر می‌کنید تأثیر ویروس کرونا چه خواهد بود؟

لی ادلکورت: تأثیر ویروس کرونا چندلایه و پیچیده است، از ناباوری و قوت قلب اجتماعی گرفته تا درکی مترقی از تأثیرش بر جان‌های ما، دلهره‌ی ترسناک سناریوهای احتمالی، و از تحقق راهکارهای نهایی برای تفکیک خودخواسته در جامعه گرفته تا دفاتر، آتلیه‌ها و خلوت‌های مستقل شخصی.

وقتی اعداد چنین شتابان در بازه‌های کوتاه زمانی جهش می‌کنند درک حساب و کتاب ویروس سخت است و ناباوری مداوم در پیش می‌آید. فعلاً، فقط چین، کره و ایتالیا اقداماتی کرده‌اند و کشورهای دیگر مجبور خواهند شد همین مسیر را بروند.

هر کس که هنوز در کار برنامه‌ریزی رخدادهای عمومی در ماه‌های آتی است باید امروز دست از برنامه‌ریزی بکشد و راه‌های نوآورانه‌ای برای ارتباط بیابد و اطلاعات را طور دیگری منتشر کند. شاید خبر خیلی بدی برای تمام فارغ‌التحصیل‌های آینده باشد چون باید زیر سقف خانه‌ی خودشان کلاه فارغ‌التحصیلی را هوا بیاندازند.

مارکوس فرز: شما به مجله‌ی کوارتز گفته بودید «فکر می‌کنم باید خیلی بابت این ویروس قدر دان باشیم چون شاید دلیل بقای ما به‌عنوان یک گونه از موجودات زنده باشد.» هنوز به این حرف اعتقاد دارید؟ منظورتان چیست؟

لی ادلکورت: مقاله‌ی کوارتز از گفت‌وگوی کوتاهی در فواصل تنفس کنفرانس دیزاین ایندبا برداشت شده و ویروس موضوع اصلی نبوده ولی من به حرفی که زدم اعتقاد دارم.

من در مقام یکی از هدف‌های اصلی این ویروس، به‌خاطر سن بالا و سابقه‌ی بیماری‌های تنفسی، به خطرات فوری و تهدیدهایی که برای مردم سراسر جهان دارد آگاهم. بسیار ناراحت خانواده‌های افرادی هستم که تا اینجا جان خود را به این بیماری جدید باخته‌اند. امیدوارم مرگ آنها بیهوده نباشد و جهان بکوشد کرامت و بقای انسان را احیا کند.

تأثیر شیوع این ویروس وادارمان خواهد کرد شتاب را کم کنیم، از هواپیما سوار شدن پرهیزیم، از خانه کار کنیم، صرفاً میان دو استان صمیمی و خانواده پی سرگرمی باشیم، و یاد بگیریم خودبسنده و مراقب باشیم. به‌یکباره، شوهای فشن به‌نظر عجیب و بلامحل می‌آید، تبلیغات مسافرتی که وارد فضای کامپیوتری مان می‌شود متجاوزانه و مسخره به چشم می‌آید، فکر پروژه‌های آتی هم مبهم و بی‌نتیجه است. اصلاً اهمیتی هم

خواهد داشت؟ هر روز یکی از سیستم‌هایی را که از زمان تولد می‌شناسیم زیر سوال می‌بریم و موظفیم احتمال مرگشان را در نظر بگیریم.

چندین سال است فهمیده‌ایم برای بقا به‌عنوان یک گونه از موجودات زنده و حفظ زندگی زمین باید تغییرات شدیدی در شیوه‌ی زندگی، مسافرت، مصرف و سرگرمی خود بدهیم.

به‌هیچ وجه امکان ادامه‌ی تولید همین تعداد کالا و همین تعداد انتخابی که عادت‌مان شده را نداریم. انبوه اطلاعات ناتوان‌کننده دربار‌هی هیچ‌وپوچ فرهنگ ما را کرخ کرده. نسل‌های جوان‌تر هر روز بیشتر می‌فهمند که داشتن و تلبار کردن لباس و ماشین دیگر حتی جذاب هم نیست.

اما روح‌وروان بشر انگار مقاومت می‌کند و می‌خواهد بیازماید و ببیند چیزها خودبه‌خود از هم می‌پاشند یا نه و همین‌طور که به کار معمول خود مشغولیم منتظر می‌ماند. بنابراین، یک وقفه‌ی ناگهانی در تمام این چیزها به‌خاطر ویروس قدرت تصمیم‌سازی را از ما می‌گیرد و در ابتدای کار شتاب را تا حدی وحشتناک کم می‌کند. ما دیگر عادت نداریم کارها را بدون تعجیل انجام بدهیم، منتظر جواب‌ها بمانیم و پی‌راه‌حل‌ها بگردیم یا در حیات‌خلوت‌مان تولید کنیم. مهارت‌های بداهه و خلاقیت به ارزشمندترین دارایی‌ها بدل خواهد شد.

آدم‌های زیادی متوجه اتفاقی که الآن دارد سر دنیا و اقتصاد ما می‌آید نیستند. در شرکت‌ها معمولاً تا ۹۰ در صد اقلام ساخت چین و از مواد نفتی مثل پلاستیک و پلی‌استر است. دور نیست که قفسه‌ها را خالی از کفش و تلفن و لباس و حتی خمیردندان ببینیم. با کمبود اقلام پزشکی روبه‌رو خواهیم بود و خواهیم دید تولید بی‌حدومرز سوغاتی‌های زشت و بسته‌های هدیه‌ی به‌دردنخور به پایان می‌رسد.

صادرات لاینقطع ساری‌های جنس‌موادی به هند و لوازم پلاستیکی خانه به افریقا، که طی سالیان به‌شدت اقتصادهای بومی را مختل کرده و بیکاری (و آلودگی) زیادی را باعث شده هم شاید متوقف شود و احتمالاً فرصت‌های تازه‌ای برای تولید بومی ایجاد کند.

در وضعی خواهیم بود که صفحه‌ای خالی برای شروعی تازه خواهیم داشت چون پول و شرکت‌های زیادی در فرایند کندتر شدن از بین خواهد رفت. جهت‌دهی دوباره و شروع تازه نیاز به بینش و بی‌پروایی زیادی دارد تا اقتصادی جدید بسازد با ارزش‌ها و روش‌های مدیریت تولید، ترابری، توزیع و خرده‌فروشی متفاوت.

مارکوس فرز: همین حالا این ویروس چه تأثیری بر بخش‌های طراحی و مُد گذاشته؟

لی ادلکورت: هزینه‌ی واقعی تعطیلی در ایتالیا و ژاپن و نیز کره و چین به رکود جهانی عظیمی که تا کنون تجربه نشده خواهد انجامید. این نه یک بحران اقتصادی که یک بحران اختلال است. مردم دیگر جایی نمی‌روند، بیرون نمی‌روند، پول خرج نمی‌کنند، تعطیلات نمی‌روند، رخداد فرهنگی نمی‌روند، حتی کلیسا هم نمی‌روند!

تعویق نمایشگاه مبلمان میلان، دوسالانه‌ی معماری ونیز، حج، نیایش پاپ، و احتمالاً بازی‌های المپیک و موارد بعدی همگی در حد خود فجایعی اقتصادی‌اند؛ تجمیعشان باعث توقف گردش پول می‌شود. تمام بخش‌ها ضربه دیده‌اند به خصوص برندهای لوکس، خطوط هواپیمایی، صنعت مهمان‌یاری، لوازم الکترونیک و غذاهای وارداتی.

متأسفانه در این فاجعه درمان عاجلی نداریم. باید وقتی مهار شد، پس‌مانده‌ها را برداریم و همه‌چیز را از صفر دوباره بسازیم. به همین هم امید دارم: یک سیستم دیگر و بهتر برقرار شود که احترام بیشتری برای کار و شرایط بشر قائل است. در نهایت، مجبور می‌شویم کاری کنیم که از اول هم باید تا حالا کرده بودیم.

مارکوس فرز: فکر می‌کنید در چند ماه آینده چه خواهد شد؟

لی ادلکورت: فعلاً، تعطیلی بیشتر جامعه را می‌بینیم، کشور به کشور. نیم‌کره‌ی گرم‌تر جنوبی انگار وضع بهتری دارد اما هنوز از این موضوع مطمئن نیستیم. مجبور خواهیم شد به زندگی با اخبار کمتر، کالاهای جدید کمتر، خبرنامه‌های کمتر و پاپ‌آپ‌های کمتر خو کنیم. باید همه‌ی عادت‌هایمان را ترک کنیم درست مثل اینکه داریم اعتیاد را ترک می‌کنیم؛ ترک ناگهانی خرید.

به نظر می‌رسد ما جمعاً در حال ورود به یک قرنطینه‌ی مصرف هستیم که در آن خواهیم آموخت چطور فقط با یک لباس شاد باشیم، داشته‌های محبوب قدیمی خود را از نو کشف کنیم، کتابی فراموش شده بخوانیم و حسابی مایه بگذاریم تا زندگی را زیبا کنیم. تأثیر ویروس فرهنگی خواهد بود و برای ایجاد دنیایی آلترناتیو و بسیار متفاوت حیاتی.

مارکوس فرز: فکر می‌کنید تأثیرات طولانی‌مدت‌تر این ویروس بر جامعه و محیط‌زیست چه خواهد بود؟

لی ادلکورت: تصاویر جدید از هوای بالای چین نشان داد چطور دو ماه بدون تولید هوای آسمان را صاف کرده و به مردم اجازه داده نفس بکشند. این یعنی ویروس نشان خواهد داد که چطور کاهش سرعت یا تعطیلی صنایع می تواند محیط زیست بهتری بیافریند که قطعاً در مقیاس بزرگ قابل مشاهده خواهد بود. اگر سفرهای هوایی و دریایی، سفرهای تفریحی، سفرهای کاری و حمل و نقل را هم حساب کنیم، پاکسازی اش چشمگیر خواهد بود.

بنابراین، اگر عاقل باشیم، که متأسفانه حالا می دانیم نیستیم، از نو با قوانین و مقررات جدید شروع می کنیم؛ می گذاریم کشورها برگردند به فوت و فن ها و ویژگی های خاص خودشان و صنایع خانگی را باب می کنیم که شکوفا می شوند و قرن هنر و صنایع دستی را رقم می زنند؛ جایی که کار دست گرامی تر از هر چیز دیگری است.

تعطیلی منظم کارخانه های تولیدی برای دو ماه در سال می تواند بخشی از این مفهوم باشد، مثل استودیوهای خلاقه جمعی که همزمان برای چندین برند تولید ایده می کنند و اقتصادی بزرگ با تأثیرات محیط زیستی بسیار سبک تری می سازند.

صنایع و فعالیت های بومی جان می گیرند و ابتکارهای مردم محور با سیستم های تهاتری و میز باز، بازارهای عرضه مستقیم کشاورزان و رخدادهای خیابانی، مسابقه های رقص و آواز، و زیباشناسی بسیار غالب محصولات خود ساخته جایگزین می شوند. انگار پیش بینی ام از «عصر آماتور» خیلی زودتر از چیزی که فکر می کردم محقق می شود.

گروه تحقیق و توسعه شرکت گهر دانه شرق